

Motion till riksdagen 2011/12:Sf249

av **Kenneth Johansson (C)**

Pensionsombudsman – i medborgarens tjänst

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett samlat ansvar för pensioner som helhet, om behovet av ett förbättrat underlag och information till medborgare för genomgång och bedömning av deras pensioner inför eller vid pensionering och om att pröva möjligheterna till en form av ”pensionsombudsman” (PO).

Motivering

I Sverige finns ingen myndighet eller institution som arbetar med den pension som helhet som en medborgare har rätt till. Detta är en brist som gör att många medborgare riskerar att inte få sina rättigheter tillgodosedda.

Hur fungerar det idag och hur ser behovet ut? Pensionsmyndigheten ansvarar för den allmänna pensionen, som för de allra flesta fungerar bra, men det finns ingen oberoende instans att ställa frågor till.

Tjänstepensioner är kollektivavtalade och har funnits sedan åtminstone 60 år med ett tiotal olika system som ibland skall läggas samman och ibland fungerar sida vid sida. För några samlas år, månader och dagar som i efterhand kan utredas och beräknas. I andra system är utredningen gjord och betalning har skett, och den delen av pensionen är försäkrad. De institutioner som hanterar tjänstepensioner uppgår till minst tio olika för de förmånsbestämda delarna i tjänstepensionen. De avgiftspremiebestämda delarna hanteras av minst 20 olika institutioner i dag. Det stora antalet aktörer och därmed svårigheter att få fram samlad information är en stor utmaning. Aktörer byts ut, går samman, nybildas och återuppstår under tidens gång.

Villkor för privata pensionsförsäkringar med frågor om till exempel avgifter, flytträtt och hälsoprövning är områden som inte enkelt kan hanteras av en medborgare. Har jag rätt till förtidskapital och är det rimligt beräknat?

Fel! Okänt namn på

Behovet av en mer samlad helhet i fråga om pension finns således och en "pensionsombudsmans" huvudsakliga område bör vara tjänstepension. Utvecklingen på det området har gjort att de flesta får den från flera håll. Det finns inget facit där man kan läsa sig till hur stor tjänstepensionen ska vara i förhållande till arbetade år eller slutlön. En medborgare vet därför inte om det saknas delar av tjänstepensionen.

Det finns heller ingen aktör som har den samlade kunskapen om slutsumman. Många har ansvar för en liten del, men saknar kunskap om övriga delar och om hur de olika delarna kan påverka varandra. Denna snuttifiering av tjänstepensionen, där ingen har grepp om helheten, innebär en rättsosäkerhet som "pensionsombudsmannen" skulle kunna råda bot på.

Exempel på frågor en PO skulle kunna hjälpa medborgarna få svar på är:

- ? Har jag fått tjänstepension från alla olika pensionskassor som jag har rätt till?
- ? Är beloppen rimliga eller bör jag efterfråga något mer?
- ? Hur gör jag för att få rättelse eller komplettering?

Det är hög tid att vi får ett samlat ansvar för pensioner som helhet och ett förbättrat underlag och information till medborgarna för genomgång och bedömning inför eller vid pensionering. Vi bör pröva möjligheterna till en form av "pensionsombudman" (PO). Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 3 oktober 2011

Kenneth Johansson (C)